

“DÜĞÜM KAYITLARI”

16.03.2023 – 29.04.2023

ASLIHAN KAPLAN BAYRAK

Labirent Sanat, 16 Mart – 29 Nisan 2023 tarihleri arasında **Aslıhan Kaplan Bayrak**’ın “**Düğüm Kayıtları**” başlığı altında bir araya getirdiği, son dönem işlerinin yer aldığı kişisel sergisini duyurmaktan mutluluk duyar.

“Süreç sayesinde evren, sonlu olanın sınırlamalarından kurtulur. Süreç, sonsuzun sonlu olana içkinliğidir; onun sayesinde tüm sınırlar infilak eder ve tüm bağdaşmazlıklar çözülür” Alfred North Whitehead

Sınırlı şeylere erişimi olan sınırlı varlıklarız. Duyularımızın ve aklımızın sınırları, özne olmamız, özel özne olmamızın doğasının yarattığı koşullar, parçası olduğumuz gerçekliği kavrayışımızı güçleştirir. Ömrümüzde sınırlı şeyler yapabiliriz. Bazı açılardan, sonsuz bir evren hayal etmeye çalıştığımızda yaptığımız hatalardan biri daha yüksek bir yerden, bir boyut uzaktan, aşağı bakma eğilimidir. Uzay zamanda yapamadığımız belki de tek şey evrene böyle yukarıdan bakabilmek. Bilgi birikimimizin bize gösterdiği, bulunduğumuz konumda ışık bize ulaşabiliyorsa bunun evrenin parçası olacaktır. Açıkçası evrene böylesi üstten bakış imkansızdır.

Leopaldi şöyle yazar¹: “Ne bilme yetisi ne sevmeye yetisi ne de hayal gücü sonsuzu anlamaya ya da onu sonsuzca tasavvur etmeye yeter, bunlar sadece belirsizce tasavvur edebilirler. Bu bizim hoşumuza gider, çünkü ruh evrenin sınırlarını göremediği için bir tür sonsuzluk izlenimi edinir; sonsuzluğu algılayamadığı ve anlayamadığındaysa belirsizce sonsuz sanır. Onun yerine, belirsiz ve uçsuz bucaksız, dolayısıyla en yüce ve en hoş hayalinde açıkça bir kaygı, zorluk, yetersiz bir arzu duyar. Hayal gücünü, algıyı ve düşünceyi tümüyle saran apaçık bir yetersizlik hisseder”. Kozmosta zerre olduğumuzun idrakine vardığımız an, bizi bu belirsizliğin ya da hiçliğin içinden çekip kurtaracak bir güce, güçlü bir duyguya, dayanağa ihtiyaç duymaya başlarız. Sınırlı ömrümüzde yüzleştiğimiz, belirsizliğin ve yetersizliğin yarattığı kaygı, bizi varoluş(umuz)la ilgili sorgulamaların alanına çeker. Bu sorgulamalar da bizi dinin, bilimin, felsefenin ve sanatın alanına yaklaştırır.

Kaygı, insanın bu dünyadaki anlam arayışında, kendini gerçekleştirmesinde ve ne yapacağını belirlemesinde ‘uyarıcı’ işlevi görür. Rollo May, “Yaratma Cesareti” kitabının önsözünde, yaratıcılığın ölümsüzlük için duyulan bir özlem olduğunu ifade eder ve atalarımızın evrimin yakıcı koşuşturması içinde bir an için durup mağara duvarlarına bizi hala hayranlık ve huşu içinde şaşkınlığa düşüren resimleri yapmasını, insan olmanın ayırt edici özneliği olduğunu vurgular. Paleolitik dönemin koşulları içinde yaşam mücadelesi veren insanın, ait olduğu besin zincirinin parçasıyken, mağara duvarlarına çizdiği resimleri, günümüz insanının yaratıcı fiili üzerinden anlamak da mümkündür. Malzeme, konu, ifade ediş şekli değişse bile eyleme geçiren temel motivasyon, dürtü benzerdir.

Roland Barthes² Yazı Üzerine Çeşitlemeler’de, yazma eyleminin çok önemli bir unsuru olduğunu düşündüğü ductus kavramından bahseder ve ekler: 1866 yılına kadar yazı bir ürün olarak değerlendiriliyordu, bir üretim süreci olarak değil; oysa ductus bir biçim değildir, bir hareket ve bir düzendir, kısacası zamana bağlıdır, bir üretme anıdır; bunu kavramak için üretilmekte olan yazıya odaklanmak gerekir, üretilmiş yazıya değil. Resimde de geçmiş ve bugünü anlamlandırırken tek başına bitmiş işe bakmanın yetersiz bir yöntem olduğunu söyleyebiliriz. Aslında yazı, başlangıcından itibaren resimle bağlantılıydı (bu durum tarihcileri kalıntılar üzerine bildiklerimizle ve bireyoluşla uyumludur çünkü Pestalozzi’nin söylediğine göre, çocuğun çizme becerisi yazı yazma becerisinden iki sene önce gelişir): yazıcının hareketiyle sanatçının hareketi arasında bir fark yoktur.

Unut(ul)mamak adına zamana izler bırakıyoruz: sözle, resimle, yazıyla, düğümlerle, dikili taşlarla... Başlangıcını tam olarak tanımlayamadığımız bir noktadan belirsizliğe doğru durmadan yol alıyoruz. Gelecek hakkında kesin bilgiye sahip olsaydık herhangi bir şey yapmaya yönelik ahlaki bir zorunluluk hisseder miydik? Sanmıyorum. Eğer

¹ Paolo Zellini, “Sonsuzun Kısa Tarihi”, çev. Fisun Demir, Dost, Temmuz 2011, Ankara, s.18.

² Roland Barthes, “Yazı Üzerine Çeşitlemeler-Metnin Hazzı”, çev. Şule Demirkol, YKY, Aralık 2016, İstanbul, ss.69,71-72.

her şey belirsizse, o zaman gelecek yaratıcılığa, hem de sadece insanın değil bütün doğanın yaratıcılığına açık demektir.

Sergi adını İnka'lar ve eski And Dağları toplumlarının Khipu adını verdikleri düğüm, düğümlenmek anlamına gelen üç boyutlu iletişim sisteminden alıyor. Bu güne kadar kullanılmış yazılı iletişim tekniklerinden farklı olarak ana gövdeyi oluşturan kalın bir ipliğe dikey olarak düğümlenmiş çeşitli, renkte, kalınlıkta ve yönde atılan her bir düğümün farklı sayısal değerleri, istatistikleri, hesapları ve soyut fikirleri işaret eden anlamları vardır. Aslında her türlü sanatsal üretimde sanatçıların kendi özgün üslubunu yaratarak kişisel belleğini, yaşanmışlıklarını, deneyimlerini, yaşama dair önerilerini aktardığı birer düğüm kaydı, değil midir? Aslıhan Kaplan Bayrak'ın "Düğüm Kayıtları" sergisinde hareketsiz yüzeydeki hareketin dinamizmi, mekana yayılan, mekanı kuşatan, dönüştüren işlerinin oluşum sürecinde sanatların, tekniklerin dolaysız olarak birbirine karışmaya başlamasına birbiri içinde geçmesine tanıklık ederiz.

Fiziki nesne mekanda işgal ettiği yer itibarıyla, diğer her şey için geçirgen olmayan kapalı ve katı bir varlık olarak görünür. Aslıhan'ın işleri her şeye sınır olarak bakmamızı isteyen böylesi bir mekan teorisini, yaratıcı harekete set çeken mutlak mekan fikrini yıkararak, eşik imgesiyle düşünmenin olasılıklarını üretim sürecine dahil eder. Eşik ihtimallere, imkanlara açılan, geriye dönüşünde önünü tıkamayan bir hareket alanı sağlar. İç ve dışı birbirine bağlayan bir özgürlük alanı tanır.

16 Mart - 29 Nisan 2023 tarihleri arasında Aslıhan Kaplan Bayrak'ın düşünme, okuma, resmetme, yazma edimlerinin, bilinç akışının süreç içinde tuval yüzeyinden, videoya; mekan yerleştirmesinden yazıya farklı tekniklerle ifade alanı kazandığı işlerinin düğümlerini çözmek için sizleri Labirent Sanat'a bekliyoruz.

Labirent Sanat

Çatma Mescit Mah. Tepebaşı Cad. No: 56 K: 2 34430, Beyoğlu / İstanbul

Ziyaret saatleri: Salı - Cumartesi: 11.00 - 19.00

Detaylı bilgi ve daha fazla görsel için: info@labirentsanat.com | +90 531 712 45 25

Sanatçı Hakkında:

Aslıhan Kaplan Bayrak 1975 yılında Zonguldak'ta doğdu. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Resim Bölümü'nde Prof. Zekai Ormancı atölyesinde öğrenim gördü. Fevzi Tüfekçi ve Umut Germeç ile gravür atölyesinde de çalışan sanatçı, 2007'de birincilikle mezun oldu. İstanbul Pendik'teki resim ve gravür atölyesinde çalışmalarını sürdüren Bayrak, 2014 yılından beri Bahçe Sanat İnisiyatifi koordinasyonunu ve sergi küratörlüğünü gerçekleştiriyor. Varlık/benlik algısı mekandan bağımsız değildir. Sanatçı, bu düşünceden hareketle, mekan algımızla oynayarak düzen ile düzensizliğin sınırlarında gezerken kozmos ile kaos arasındaki hoş gerilimi sezdirmeyi amaçlar. Sanatçı, yansımalarla, eğrilerle ve kesişen doğrularla, mekanı üst üste kurgularken mekanın ve zamanın ruhunu sorgulattırır. Resimlerindeki mekan algısı, bizi rahatsız ettiği ölçüde doğa ile bağımızı yeniden düşünmeye davet eder.